

*Międzynarodowa Komisja
dla Potwierdzenia Wykorzenia Poliomielitis w Krajach Ameryki*

AMERYKA WOLNA OD POLIOMYELITIS

W sierpniu 1991 roku, *Luis Fermin Tenorio* był ostatnim chorym na *poliomielitis* w krajach Ameryki; w wieku dwóch lat zaraził się on dzikim wirusem *polio* w mieście Pichinaki, Peru.

Międzynarodowa Komisja dla Potwierdzenia Wykorzenia *Poliomyelitis* w krajach Ameryki odbyła swe trzecie posiedzenie w Waszyngtonie, USA, w dniach 24 i 25 sierpnia 1994 r., na którym dokonała przeglądu danych przedstawionych przez przewodniczących Narodowych Komisji dla Potwierdzenia Wykorzenia *Poliomyelitis* w swoich krajach. Komisje te dokonały dogłębnej analizy danych dotyczących nadzoru epidemiologicznego zachorowań na *poliomielitis* oraz występowania wirusów *poliomielitis* w swych krajach, w okresie ostatnich trzech lat.

Dr *Frederick C. Robbins*, przewodniczący Międzynarodowej Komisji, przedstawił raport następującej treści:

A. PODSTAWY PROGRAMU

1. W maju 1985 r. PanAmerykańska Organizacja Zdrowia (PAHO) wystąpiła z inicjatywą przerwania transmisji dzikiego wirusa *poliomielitis* na zachodniej półkuli. Propozycja ta została wkrótce poparta przez rządy wszystkich krajów członkowskich PAHO i otrzymała silne wsparcie kilku międzynarodowych organizacji włącznie z UNICEF-em, Agencją USA dla Międzynarodowego Rozwoju, Międzynarodową Organizacją Rotary, Międzynarodowym Bankiem Rozwoju i Kanadyjskim Stowarzyszeniem Zdrowia Publicznego.

2. Uplłynęły już 3 lata od wystąpienia ostatniego porażennego zachorowania na *poliomielitis* wywołanego dzikim wirusem *poliomielitis*, który został zgłoszony w Ameryce. Kilka czynników przyczyniło się do postępów wykorzenia *poliomielitis* w regionie Ameryk. Złożyły się na to: wysoki poziom politycznego zaangażowania rządów, wysoki stopień udziału społeczeństwa, współpraca różnych agencji i organizacji współdziałających w komitetach koordynacyjnych oraz sprawna gospodarka środkami pod kierownictwem PAHO.

3. W 1990 r. PAHO powołała niezależną Międzynarodową Komisję dla Potwierdzenia Wykorzenia *Poliomyelitis* w Amerykach (International Commission for the Certification of Poliomielitis Eradication in the Americas – ICCPE). Zadaniem Komisji było nadzorowanie regionalnych wysiłków wykorzenia *poliomielitis* i ustalenie kiedy ostateczny cel zostanie osiągnięty. Przed trzecim spotkaniem

Międzynarodowej Komisji (w sierpniu 1994) poprzednie spotkania odbyły się w lipcu 1990 r., w Waszyngtonie, oraz w marcu 1992 r., w Rio de Janeiro, w Brazylii.

4. W początkach 1994 r. każdy z krajów członkowskich powołał niezależną Narodową Komisję dla Potwierdzenia Wykorzenienia *Poliomyelitis*. Zadaniem tych Komisji jest analiza i ocena krajowych danych oraz przedstawienie tej oceny Międzynarodowej Komisji ICCPE dla potwierdzenia czy transmisja wirusa *polio* została przerwana w poszczególnych krajach.

5. Informacje oceniane przez Narodowe Komisje zawierały dane dotyczące wykonania szczepień, dane uzyskane z nadzoru epidemiologicznego obejmującego cały region, na który składa się ponad 20 000 jednostek organizacyjnych ochrony zdrowia, zgłaszających co tydzień obecność lub nieobecność ostrych, wiotkich porażen podejrzanych o *poliomyelitis* oraz wyniki badań laboratoryjnych próbek kału otrzymanych od przypadków podejrzanych o *poliomyelitis* i od ich kontaktów badanych w poszukiwaniu dzikich wirusów *polio*. Próbkki były badane w wysoko rozwiniętej sieci laboratoriów zorganizowanych na zachodniej półkuli.

B. WNIOSKI

1. W ciągu minionych 6 lat większość krajów regionu Ameryk osiągnęła i utrzymała wykonawstwo szczepień trzecią dawką doustnej szczepionki OPV3 u ponad 80% dzieci w wieku przed ukończeniem pierwszego roku życia. Od czasu gdy ostatni potwierdzony przypadek *poliomyelitis* został zgłoszony w Peru, w sierpniu 1991 r., ponad 6 000 przypadków ostrych wiotkich porażen zostało starannie zbadanych i żaden z podejrzanych przypadków nie został potwierdzony jako porażenna postać *poliomyelitis* spowodowana dzikim wirusem *polio*. Ponadto, ponad 25 000 próbek kału pobranych od podejrzanych przypadków i od ich kontaktów badanych na obecność dzikiego wirusa *polio* dało ujemne wyniki. Wreszcie, przestrzegano stalego monitorowania kluczowych wskaźników nadzoru epidemiologicznego, które z małymi wyjątkami były na właściwym poziomie we wszystkich krajach Ameryki w ciągu ostatnich trzech lat.

2. Po starannym przeglądzie tych danych, wszystkie Narodowe Komisje krajów regionu Ameryk stwierdziły, że ich kraje są wolne od *poliomyelitis*.

3. Międzynarodowa Komisja ICCPE dokładnie zbadala dane przedstawione przez przewodniczących Narodowych Komisji. ICCPE z uznaniem przyjęła to niezwykle osiągnięcie, które stało się udziałem krajów Ameryk. Ogólnie biorąc, jakość raportów Narodowych Komisji była doskonała; Komisje te potraktowały swe zadania z dużą odpowiedzialnością.

4. Opierając się na przekonujących dowodach, ICCPE wnioskuje, że transmisja dzikiego wirusa *poliomyelitis* została przerwana w krajach Ameryki.

C. ZALECENIA

1. Chociaż ICCPE jest w pełni przekonana, że transmisja wirusa *polio* została przerwana w krajach Ameryki, szereg spraw musi być nadal przedmiotem naszej troski. Wprawdzie wszystkie Narodowe Komisje zakończyły swe raporty konkluzją,

że transmisja wirusa *polio* ustala i że dostarczono na to dowodów, ale stwierdzono również szereg niedociągnięć w kilku programach krajowych, które wymagają natychmiastowej poprawy. W szczególności należy zwiększyć wykonawstwo szczepień i wzmocnić nadzór epidemiologiczny. Jeśli nie poprawi się wspomnianych niedociągnięć, może wzrosnąć ryzyko ponownego pojawienia się dzikiego wirusa *polio* w zagrożonych krajach i dojść do wznowienia jego transmisji w tych krajach i w innych krajach regionu Ameryk, w razie zawleczenia dzikiego wirusa. Ponieważ transmisja dzikiego wirusa *poliomyelitis* utrzymuje się jeszcze w innych częściach świata, ICCPE uważa, że region Ameryk jest nadal zagrożony zawleczeniem dzikiego wirusa *polio*, a jeżeli nastąpi import tego wirusa to istnieje potencjalne ryzyko powstania ognisk epidemicznych, zwłaszcza w okolicach o niskim wykonaniu szczepień oraz o złym stanie sanitarnym. Nawet w krajach o dobrym wykonaniu szczepień jak Holandia, Kanada i Tajwan mogą pozostać grupy nieuodpornionych ludzi.

2. Region Ameryk będzie musiał utrzymywać wykonawstwo szczepień na wysokim poziomie aż do czasu stwierdzenia, że cały świat został uznany za wolny od *poliomyelitis*. W gruncie rzeczy może być łatwiej wyeliminować wirusa *polio* z krajów Ameryki niż utrzymać te kraje w stanie wolnym od dzikiego wirusa *polio*. Fakt, że kraje Ameryki są pierwszym regionem w świecie, w którym dokonano przerwania transmisji wirusa *polio*, oznacza konieczność kontynuowania wysiłków tak długo jak długo gdziekolwiek w świecie będzie krążył dziki wirus *poliomyelitis*.

3. Bieżący nadzór epidemiologiczny, nastawiony na poszukiwanie przypadków ostrych wiotkich porażań i na stwierdzenie nieobecności dzikiego wirusa *polio*, będzie nadal niezbędny dla upewnienia się, że region Ameryk pozostał wolny od *poliomyelitis*. Byłoby tragedią, gdyby po nadzwyczajnym wysiłku podjętym dla uwolnienia Ameryki od *poliomyelitis* pozwolić na obniżenie czujności i dopuszczenie do ponownego zadomowienia się wirusa.

4. Międzynarodowa wymiana informacji i współpraca są niezbędne dla zapewnienia szybkiego wykrycia wirusa i natychmiastowego zastosowania środków zapobiegawczych przeciw zwalczeniu dzikiego wirusa *polio*.

5. Międzynarodowa Komisja – ICCPE zachęca inne regiony świata do przyspieszenia działań zmierzających do wykorzenia *poliomyelitis*, gdyż tylko wykorzenie *poliomyelitis* w całym świecie daje gwarancję, że wirus *polio* nie spowoduje porażennej choroby *poliomyelitis* w krajach Ameryki lub w innych częściach świata.

*

*

*

Przedstawiony wyżej raport został podpisany przez członków Międzynarodowej Komisji dla Potwierdzenia Wykorzenia Poliomyelitis: dr *Isao Arita*, dr *Dorothy Horstmann*, dr *Jan Kostrzewski*, dr *Maureen Law*, dr *Elsa Moreno*, dr *Fernando C. Olinto*, dr *V. Ramalingaswami*, dr *Olikoye Ransome-Kuti*, dr *Frederick Robbins* (Przewodniczący), dr *Guillermo Soberon*, dr *Kenneth L. Standard*.